

1^η ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΗΜΕΡΙΔΑ

**ΘΑΛΑΣΣΑΙΜΙΑ, ΗΠΑΤΙΤΙΔΑ C,
ΗΠΑΤΟΚΥΤΤΑΡΙΚΟΣ ΚΑΡΚΙΝΟΣ.**

**ΣΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΓΙΑ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ**

Αθήνα **5 ΙΟΥΝΙΟΥ 2015**

Συνεδριακό Κέντρο **Ν. ΛΟΥΡΟΣ**, ΜΗΤΕΡΑ

MAKE HEP C HISTORY

JANSSEN-CILAG ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ Α.Ε.Β.Ε.

Λεωφόρος Ειρήνης 56, 151 21, Πεύκη, Αθήνα, Τηλ.: 210 8090000
www.janssen.com.gr

janssen
PHARMACEUTICAL COMPANIES
OF *Johnson & Johnson*

Αγαπητοί σύνεδροι,

Με ιδιαίτερη χαρά, σας καλωσορίζουμε στην ημερίδα μας. Αντικειμενικός στόχος της ημερίδας είναι να αναδειχθούν και να διατυπωθούν τα σημαντικά ερωτήματα που αφορούν το παρόν και το μέλλον της ηπατικής νόσου σ' αυτή την ειδική ομάδα ασθενών.

Αυτό που αποκτά ιδιαίτερο ενδιαφέρον με την πάροδο του χρόνου, είναι το γεγονός ότι ενώ η συχνότητα των καρδιολογικών επιπλοκών και των θανάτων από καρδιακά αίτια μειώνεται δραματικά, χάρις στην αποτελεσματική αποσιδήρωση, αυξάνουν ραγδαία τα κρούσματα κακοηθειών του ήπατος, χωρίς αυτό να συνοδεύεται από ανάλογη αύξηση των περιπτώσεων ηπατικής νόσου τελικού σταδίου και ηπατικής ανεπάρκειας.

Ο ηπατοκυτταρικός καρκίνος (ΗΚΚ) αποτελεί μία από τις πρώτες αιτίες θανάτου των ασθενών με θαλασσαιμία τα τελευταία χρόνια, με έντονη ατυπία στα απεικονιστικά χαρακτηριστικά και τη βιολογική του συμπεριφορά. Το 40% των ασθενών αυτών δεν έχουν κίρρωση, 20% εμφανίζουν ήπια μόνο αιμοσιδήρωση, η μεγάλη πλειοψηφία δεν είναι φορείς του ιού της ηπατίτιδας (HCV) και κατά τη διάγνωση έχουν προχωρημένη νόσο με τα κριτήρια Barcelona Clinic Liver Cancer.

Η σχέση ηπατίτιδας C, αιμοσιδήρωσης και ΗΚΚ είναι ένα ερώτημα επίκαιρο όσο ποτέ άλλοτε. Θα πρέπει επίσης να συζητηθεί η πιθανή συμβολή παραγόντων όπως των ιδίων των φαρμάκων της αποσιδήρωσης και της θεραπείας ορμονικής υποκατάστασης, που είναι ήδη γνωστή ως αιτία αδενωματώδους εξαλλαγής του ήπατος.

Οι θεραπευτικοί χειρισμοί για τους ασθενείς αυτούς θα πρέπει να συζητηθούν λαμβάνοντας υπ' όψιν την όλως ιδιαίτερη κλινική πορεία που χαρακτηρίζεται από πολυεστιακότητα με σταδιακή, μετάχρονη της έναρξης εμφάνιση των εστιών (εν είδει «porcorn»), που καθιστά την πρώιμη χειρουργική αντιμετώπιση επισφαλή. Η ενδοηπατική διασπορά στον κίρρωτικό ηπατικό ιστό δεν αποτελεί ικανή ερμηνεία της πολυεστιακότητας.

Η προσφορά της τακτικής της αναμονής για έξι μήνες ή περισσότερο, με εφαρμογή διαδοχικών χημειοεμβολισμών και θερμοκαυτηρίασης, μέχρι την τελική έκφραση του νοσήματος και ως γέφυρα προς το χειρουργείο ή την μεταμόσχευση ήπατος, αποτελεί μία από τις προτάσεις που θα συζητηθούν. Πέραν αυτού, ιδιαίτερη αξία έχει η συζήτηση για το σωστό προγραμματισμό της μεταμόσχευσης και την αξιολόγηση των μέχρι τώρα αποτελεσμάτων της, καθώς και η προσφορά των αντινεοπλασματικών φαρμάκων.

Παράλληλα με αυτή την πραγματικότητα, μια επανάσταση συντελείται τα τελευταία χρόνια στη θεραπεία της ηπατίτιδας C, με νέες θεραπείες, ελεύθερες ιντερφερόνης και ριμπαβιρίνης. Οι νέες θεραπείες χορηγούνται από το στόμα, είναι βραχείας διάρκειας, πρακτικώς χωρίς σημαντικές παρενέργειες, με εξαιρετικά ποσοστά ανταπόκρισης σε επίπεδα άνω του 90%, ανεξάρτητα σχεδόν από το προηγούμενο ιστορικό ανταπόκρισης στη θεραπεία και με επιλογές κατάλληλες για όλα τα είδη των γονοτύπων.

Προκύπτει λοιπόν η ανάγκη να διατυπωθούν τα κριτήρια αξιολόγησης των ασθενών με θαλασσαιμία προς θεραπεία για τη ηπατίτιδα C και στο άμεσο μέλλον, να μελετηθεί η αποτελεσματικότητα και η ασφάλεια αυτών των θεραπειών. Πολύ σημαντικό επίσης είναι το να διευκρινιστεί το προσδοκώμενο όφελος και οι προτεραιότητες που ενδεχομένως επιβάλλονται γι' αυτή την ειδική ομάδα, λόγω της εκτεταμένης συνοσηρότητας που εμφανίζουν.

Ευχαριστούμε προκαταβολικά και θερμά όλους τους ομιλητές για τη συμμετοχή τους καθώς και όλους τους συντελεστές και το Νοσοκομείο «ΜΗΤΕΡΑ» για την ευγενική υποστήριξη που παρέιχε για την υλοποίηση της ημερίδας αυτής.

Ευχόμαστε η ημερίδα να επιτύχει τους στόχους της που είναι ο συντονισμός των προσπαθειών για τον καλύτερο διαγνωστικό, θεραπευτικό και κυρίως ερευνητικό προσανατολισμό της ιατρικής κοινότητας, απέναντι σε μια νέα και απαιτητική πραγματικότητα, για μια πολύπαθη ομάδα ασθενών και μια νόσο πρότυπο, της οποίας το μεγάλο βιβλίο της ιστορίας της δεν γράφτηκε ακόμη.

Με εκτίμηση,

Δημήτρης Α. Κουντουράς

1^η ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΗΜΕΡΙΔΑ

ΘΑΛΑΣΣΑΙΜΙΑ, ΗΠΑΤΙΤΙΔΑ C, ΗΠΑΤΟΚΥΤΤΑΡΙΚΟΣ ΚΑΡΚΙΝΟΣ. ΣΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΓΙΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΗΜΕΡΙΔΑΣ

08.00 Εγγραφές, Καφές.

08.30 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΗΜΕΡΙΔΑ.

Προεδρείο:

Γ. Καλλιπολίτης, Αναπληρωτής Καθηγητής Μαιευτικής-Γυναικολογίας, Πρόεδρος Επιστημονικού Συμβουλίου Μπέρα, Αθήνα.

Κ. Φαρμάκη, Αιματολόγος τ. Διευθύντρια Αιμοδοσίας και Μονάδας Μεσογειακής Αναιμίας, Νοσοκομείου Κορίνθου.

08.30 Καλωσόρισμα.

Γ. Καλλιπολίτης, Αναπληρωτής Καθηγητής Μαιευτικής-Γυναικολογίας, Πρόεδρος Επιστημονικού Συμβουλίου Μπέρα, Αθήνα.

08.40 Εισαγωγή στην Ημερίδα.

Δ. Κουντουράς, Παθολόγος-Ηπατολόγος, Δ/ντης Β' Παθολογικής Κλινικής Μπέρα, Αθήνα.

09.00 ΣΤΡΟΓΓΥΛΗ ΤΡΑΠΕΖΑ.

«Η φυσική πορεία και η παθογένεια της ηπατικής νόσου στη θαλασσαιμία, ο σίδηρος, η HCV, η ισχαιμία, η συμφόρηση.»

Προεδρείο:

Α. Κατάμης, Καθηγητής Παιδιατρικής ΕΚΠΑ, Νοσοκομείο Παιδών «Αγία Σοφία».

Α. Κουράκλη, Αιματολόγος Συντονίστρια Διευθύντρια Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου Πατρών.

09.00 Επιδημιολογικά δεδομένα.

Ε. Βοσκαρίδου, Αιματολόγος, Συντονίστρια Διευθύντρια Κέντρου Αναφοράς και Πρόληψης Θαλασσαιμίας και Δρεπανοκυτταρικής Νόσου, Νοσοκομείο «Λαϊκό» Αθήνας.

09.20 Η ηπατική νόσος στη θαλασσαιμία.

Σ. Κωσταρίδου, Παιδίατρος-Αιματολόγος, Συντονίστρια Διευθύντρια Παιδιατρικής Κλινικής Γενικού Νοσοκομείου Παιδών Πεντέλης.

09.40 Καρδιακή ανεπάρκεια και συμφόρηση στην ηπατική νόσο τελικού σταδίου στη θαλασσαιμία.

Δ. Τσιάπρας, Καρδιολόγος, Επιμελητής Ωνασείου Καρδιοχειρουργικού Κέντρου, Υπεύθυνος Αναίμακτης Καρδιολογίας.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΗΜΕΡΙΔΑΣ

10.00 **Is it HCV or Iron? The evolution of fibrosis and correlations.**
M. Deugnier, Professor of Hepatology University Hospital and CIC INSERM 1414 Rennes, France.

10.20 **The role of non-invasive methods for the determination of fibrosis in Thalassemia.**

S. Kamal, Professor of Internal Medicine; Division of Gastroenterology and Infectious Diseases, Head of Hepatology and Liver Transplantation Unit, Ain Shams Faculty of Medicine and Shams University Specialized Hospital Cairo, Egypt. Visiting Professor at University of New York and Visiting Professor at Harvard School of Medicine, Boston and Consultant at Gastroenterology and Liver Center, BISMIC and Tufts New England Medical Center, Boston, MA, U.S.A.

10.40 **Διάλειμμα για καφέ.**

11.00 **ΣΤΡΟΓΓΥΛΗ ΤΡΑΠΕΖΑ.**

«Εισαγωγή στο μέλλον: Οι νέες θεραπείες της HCV και η θαλασσαιμία.»

Προεδρείο:

Ε. Βαφειάδου, Ομότιμος Καθηγήτρια Παθολογίας - Γαστρεντερολογίας ΕΚΠΑ, Αθήνα.

Ε. Ακριβιάδης, Καθηγητής Παθολογίας-Γαστρεντερολογίας ΑΠΘ, «ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟ» Νοσοκομείο, Θεσσαλονίκη.

11.00 **Thalassemia and treatment of HCV. A throwback.**

S.Kamal, Professor at Dept. of Internal Medicine; Division of Gastroenterology and Infectious Diseases, Ain Shams Faculty of Medicine.

11.20 **Πόσο επείγον είναι να θεραπευτεί η HCV; Ισχύουν τα γενικά κριτήρια;**

Κ. Ζάχου, Επίκουρος Καθηγήτρια Παθολογίας, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο, Λάρισα.

11.40 **Οι νέες θεραπείες της HCV.**

Γ. Παπαθεοδωρίδης, Καθηγητής Γαστρεντερολογίας-Ηπατολογίας, ΕΚΠΑ, «ΛΑΪΚΟ» Νοσοκομείο, Αθήνα.

1^η ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΗΜΕΡΙΔΑ

ΘΑΛΑΣΣΑΙΜΙΑ, ΗΠΑΤΙΤΙΔΑ C, ΗΠΑΤΟΚΥΤΤΑΡΙΚΟΣ ΚΑΡΚΙΝΟΣ. ΣΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΓΙΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΗΜΕΡΙΔΑΣ

12.00 **Θεραπεία χωρίς ή με Ιντερφερόνη και Ριμπαβιρίνη;**
Ι. Βλαχογιαννάκος, Επίκουρος Καθηγητής Γαστρεντερολογίας, ΕΚΠΑ, «ΛΑΪΚΟ» Νοσοκομείο, Αθήνα.

12.20 **Πρόταση για κατευθυντήριες οδηγίες θεραπείας της HCV στη θαλασσαιμία: Για όλους ή όχι;**
Σ. Ντουράκης, Καθηγητής Παθολογίας, ΕΚΠΑ, «ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟ» Νοσοκομείο Αθήνα.

12.40 **Διάλειμμα, ελαφρύ γεύμα.**

13.00 ΣΤΡΟΓΓΥΛΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

«Ο ηπατοκυτταρικός καρκίνος στη θαλασσαιμία: Νέα νόσος;»

Προεδρείο:

Η. Αθανασιάδης, Ογκολόγος-Παθολόγος, Επίκουρος Καθηγητής Ογκολογίας Northwestern University Η.Π.Α., Διευθυντής Β' Ογκολογικής Κλινικής, Μητέρα, Αθήνα.

Γ. Τσιώτος, Διευθυντής Α' Χειρουργικής Κλινικής, ΜΗΤΕΡΑ, Επίκουρος Καθηγητής Χειρουργικής Mayo Clinic.

13.00 **Τα κλινικά χαρακτηριστικά και η βιολογική συμπεριφορά του Η.Κ.Κ. στη θαλασσαιμία.**

Ε. Σινάκος, Λέκτορας Παθολογίας-Ηπατολογίας ΑΠΘ, «ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟ» Νοσοκομείο, Θεσσαλονίκη.

13.20 **Απεικονιστικά χαρακτηριστικά και ατυπίες του ΗΚΚ στη θαλασσαιμία.**

Λ. Θάνος, Συντονιστής Διευθυντής Τμήματος Ιατρικής Απεικόνισης και Επεμβατικής Ακτινολογίας, Νοσοκομείο «Η Σωτηρία» Αθήνα.

13.40 **Ποιός ο πιθανός ρόλος του σιδήρου και της HCV;**

Θ. Βασιλειάδης, Αναπληρωτής Καθηγητής Παθολογίας-Ηπατολογίας ΑΠΘ Νοσοκομείο «Παπαγεωργίου», Θεσσαλονίκη.

14.00 **Ποιός ο πιθανός ρόλος της χηλικής θεραπείας;**

Δ. Κούβελας, Καθηγητής Κλινικής Φαρμακολογίας ΑΠΘ, Διευθυντής Β' Εργαστηρίου Φαρμακολογίας, Θεσσαλονίκη.

ΑΘΗΝΑ 05 ΙΟΥΝΙΟΥ 2015
ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ Ν.ΛΟΥΡΟΣ, ΜΗΤΕΡΑ
ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ ΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ,
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΝΔΟΚΡΙΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
& ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗΣ ΑΙΜΑΤΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΟΓΚΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΗΜΕΡΙΔΑΣ

14.20 Ποιός ο πιθανός ρόλος της θεραπείας ορμονικής υποκατάστασης;

Ε. Διαμάντη-Κανδαράκη, Καθηγήτρια Παθολογίας-Ενδοκρινολογίας ΕΚΠΑ, Αθήνα.

14.40 Διάλειμμα για καφέ.

15.00 ΣΤΡΟΓΓΥΛΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

«Θεραπευτικά διλήμματα στη θεραπεία του ΗΚΚ στη θαλασσαιμία.»

Προεδρείο:

Δ. Τσαντούλας, Επ. Καθηγητής Ηπατολογίας Δ/ντης Ηπατολογικού Τμήματος Υγεία, Αθήνα.

Ε. Μάνεσης, Ηπατολόγος, Ομότιμος Καθηγητής Παθολογίας ΕΚΠΑ, Αθήνα.

15.00 Πότε χειρουργεί;

Ε. Αντωνίου, Επίκουρος Καθηγητής Χειρουργικής και Μεταμόσχευσης Οργάνων «ΛΑΪΚΟ» Νοσοκομείο, Αθήνα.

15.20 Πότε θερμοκαυτηρίαση και Χημειοεμβολισμός;

Κ. Μαλαγάρη, Αν. Καθηγήτρια Ακτινολογίας ΕΚΠΑ, «ΑΤΤΙΚΟ» Νοσοκομείο, Αθήνα.

15.40 Πότε μεταμόσχευση; Η θέση των φαρμάκων;

Ι. Γουλής, Επίκουρος Καθηγητής Γαστρεντερολογίας ΑΠΘ, «ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟ» Νοσοκομείο, Θεσσαλονίκη.

16.00 Πρόταση για βασικό διαγνωστικό και θεραπευτικό αλγόριθμο του ΗΚΚ στη θαλασσαιμία.

Ι. Κοσκίνας, Καθηγητής Παθολογίας ΕΚΠΑ, «ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟ» Νοσοκομείο, Αθήνα.

16.20 Συμπεράσματα Ημερίδας.

Δ. Λουκόπουλος, Ομότιμος Καθηγητής Παθολογίας ΕΚΠΑ, Αθήνα.

16.40 Λήξη Ημερίδας.

1^η ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΗΜΕΡΙΔΑ
**ΘΑΛΑΣΣΑΙΜΙΑ, ΗΠΑΤΙΤΙΔΑ C,
ΗΠΑΤΟΚΥΤΤΑΡΙΚΟΣ ΚΑΡΚΙΝΟΣ.**
**ΣΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΓΙΑ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ**

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Δ. Κουντουράς
Γ. Καλλιπολίτης
Γ. Ζαχαρόπουλος
Ε. Γιαμαρέλλου
Π. Κοσμίδης
Δ. Τσαντούλας
Α. Πέρπερας
Γ. Τσιώτος
Η. Αθανασιάδης
Ι. Κοζαδίνος
Γ. Τζίμας
Ε. Κρικέλλη
Σ. Μακρής
Ι. Δερβενούλας
Θ. Χατζής
Γ. Καριανάκης
Δ. Γρεντζελιάς
Γ. Αναγνωστόπουλος
Ν. Ανυφαντής
Α. Νικολόπουλος
Α. Νταϊλιάνας
Η. Σκοτινιώτης
Γ. Μπεκιάρης
Δ. Τριανταφύλλης
Κ. Τζάννος
Χ. Δεμπονέρας
Α. Καρατζαφέρης
Α. Παπαδαυίδ
Β. Τόλη
Μ. Γλυνός

Διοργάνωση: